

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін
до порядків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України
від 21 червня 2022 р. № 738»
(далі – проєкт постанови)

1. Мета

Проєкт акта розроблено з метою:

удосконалення механізмів підтримки суб'єктів господарювання в рамках діючих грантових програм, а саме Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства та Порядку надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства (далі – Порядки), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738;

забезпечення відповідності порядків надання грантів вимогам Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України;

запобігання наданню грантів особам, що підпадають під дію обмежувальних заходів ЄС;

забезпечення публічності отриманого гранту, оскільки даний проєкт реалізується за фінансової підтримки Європейського Союзу.

2. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту постанови

Відповідно до доручення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 21 квітня 2025 року № 40365/10/1-24 до листа Міністерства фінансів України від 11 квітня 2025 року № 25010-22-3/10639 доручено, у тому числі Мінекономіки, невідкладно вжити в установленому порядку заходів до приведення нормативно-правових актів, зокрема порядків використання коштів, у відповідність з вимогами Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом Ukraine Facility, ратифікованої Законом України від 06 червня 2024 року № 3786-IX (далі – Рамкова Угода).

Відповідно до вимог Порядку управління, моніторингу та контролю за виконанням Плану України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 року № 1318 «Деякі питання реалізації інструменту Ukraine Facility» (далі - Порядок), відповідальні органи під час виконання Плану, зокрема, забезпечують перед укладенням відповідних угод або здійсненням платежів проведення перевірки щодо даних, що містяться в санкційних списках ЄС, стосовно кожного виконавця, бенефіціара гранту та реципієнта, з яким відповідальний орган має або може мати прямі договірні відносини (прямий реципієнт), для визначення, чи такий реципієнт є особою, що підпадає під дію обмежувальних заходів.

Крім того, Порядком передбачено надання щоквартальної звітної інформації відповідальними органами Координатору.

План України, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 244, передбачає виконання заходу «Забезпечення

розвитку грантової програми підтримки бізнесу, у тому числі «Робота, а також програми «Доступні кредити 5-7-9%».

Проект «єРобота» включає кілька програм грантового фінансування та реалізується, зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738 «Деякі питання надання грантів бізнесу» (далі – Постанова № 738).

Також, відповідно до вимог статті 16 Рамкової Угоди, Україна повинна забезпечити, шляхом включення таких зобов'язань до договорів з відповідними особами та суб'єктами, щоб реципієнти фінансування Союзу під час виконання заходів Плану, визнавали походження та забезпечували публічність. Це включає, у разі потреби, зазначення емблеми Союзу та здійснення відповідної заяви про фінансування, що містить слова «фінансується Європейським Союзом - Ukraine Facility» або «співфінансується Європейським Союзом - Ukraine Facility».

З урахуванням результатів державного фінансового аудиту виконання Міністерством економіки України бюджетної програми КПКВК 12013050 «Надання грантів для створення або розвитку бізнесу» за період з 01 січня 2022 року по 31 грудня 2024 року, проведеного Державною аудиторською службою України, під час подальшого виконання програми необхідно запровадити механізм аналізу та контролю вартості матеріалів і обладнання, що закуповуються грантоотримувачами.

З цією метою Порядки пропонується доповнити нормою, яка передбачає до заяви про надання гранту додавати експертний звіт щодо розгляду кошторисної частини проектної документації у електронній формі.

Крім того, відповідно до рекомендацій Державної аудиторської служби України Порядки доповнено нормою, згідно з якою, уповноважені банки на вимогу органів, уповноважені здійснювати контроль за використанням бюджетних коштів, зобов'язані надавати всю наявну інформацію та підтверджуючі документи, пов'язані з реалізацією зазначених Порядків.

Уточнення цільового призначення коштів гранту для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, які зокрема направлені на фінансування витрат з оплати матеріалів та обладнання, в той час як оплата послуг, витрат на заробітну плату, а також сплату податків та зборів, зазначених у кошторисній частині проекту висадки насаджень, за рахунок коштів гранту уповноваженим банком не проводиться.

Змінами також передбачається виключення норми щодо зняття з контролю проекту висадки насаджень/будівництва модульної теплиці раніше п'ятирічного/трирічного строку реалізації проекту висадки насаджень/будівництва модульної теплиці у разі, коли отримувач коштів фактично сплатив податки і збори за результатами реалізації проекту на суму не менш як 50 відсотків отриманого гранту.

Оскільки протягом всього періоду дії грантової програми не було жодного звернення від уповноважених банків щодо дострокового припинення моніторингу отримувачів грантів у зв'язку з виконанням вищезазначеної умови, відповідна норма Порядків втратила свою актуальність. Крім того, основним завданням проекту «єРобота», який є однією із складових політики «Зроблено в Україні», що

передбачає безповоротну фінансову підтримку бізнесу є надання безповоротної підтримки бізнесу (грантової допомоги) – активізація підприємницької діяльності та стимулювання створення робочих місць, що дасть змогу посилити економічну стійкість держави, забезпечити зростання ВВП, наповнюваність державного бюджету та фондів соціального страхування, створити основу для вирішення соціальних питань.

У Порядку надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства виключено також норму щодо кількості модульних теплиць та відповідно, розподіл зазначеної кількості за регіонами, визначений у додатку 1 до цього Порядку, оскільки з початку дії програми прийнято лише 95 рішень про надання грантів для створення та розвитку тепличного господарства і зазначена норма втратила свою актуальність.

У додаток 1 до Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства пропонується внести зміни, щодо розширення переліку областей для здійснення посадок під мигдалем.

Відповідно до листа ВГО «Українська горіхова асоціація» від 02 листопада 2025 року № 075, враховуючи новітній досвід вирощування дослідних мигдальних насаджень в різних регіонах України з використанням сучасних самоплідних сортів мигдалю іспанської селекції з пізнім строком цвітіння та високою морозостійкістю пропонується розширити на інші області, крім Одеської, площі для здійснення посадок цієї культури.

З урахуванням тенденцій глобального потепління, кліматичних змін безпосередньо в Україні та беручи до уваги досвід вирощування дослідних мигдальних насаджень в різних регіонах України, створення та вирощування мигдалю в промислових садах доцільно на базі новітніх самоплідних сортів мигдалю іспанської селекції з пізнім строком цвітіння та високою морозостійкістю. Крім того, для закладання промислових мигдалевих садів в наступному році в Державному Реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні, будуть зареєстровані шість найкращих самоплідних сортів мигдалю іспанської селекції з пізнім строком цвітіння та високою морозостійкістю.

3. Основні положення проекту постанови

Проектом акта пропонується внести зміни до Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, Порядку надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738, які головним чином спрямовані на:

- 1) встановлення вимог щодо ненадання грантів особам, які перебувають під санкціями ЄС;
- 2) розміщення емблеми Європейського Союзу та здійснення відповідної заяви отримувачами про фінансування даного проекту.
- 3) виключення норми Порядків щодо умов, за яких здійснюється дострокове припинення моніторингу отримувача гранту;
- 4) виключення норми щодо кількості модульних теплиць та відповідно, розподіл зазначеної кількості за регіонами, визначений у додатку 1 до Порядку

надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства у зв'язку із втратою її актуальності;

5) уточнення напрямів витрат, які не проводяться уповноваженим банком, коштами гранту.

4. Правові аспекти

Нормативно-правові акти, що діють у цій сфері:

Проект акта розроблено відповідно до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», «Про державну підтримку сільського господарства України», Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», постанов Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738 «Деякі питання надання грантів бізнесу», від 04 лютого 2023 року № 98 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання грантів для створення або розвитку бізнесу», від 15 листопада 2024 року № 1318 «Деякі питання реалізації інструменту Ukraine Facility», розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 244 «Про схвалення Плану України», Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом Ukraine Facility, ратифікованої Законом України від 06 червня 2024 року № 3786-IX та Положення про Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 року № 903.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту постанови не потребує фінансування та перерозподілу коштів, передбачених у 2025 році Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України у загальному фонді державного бюджету за програмою 1201350 «Надання грантів для створення або розвитку бізнесу» та буде здійснюватися у межах виділених коштів.

У Державному бюджеті України на 2025 рік за програмою «Надання грантів для створення або розвитку бізнесу» передбачено 1,370 млрд гривень.

Річний обсяг бюджетних призначень за напрямками «Надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства» та «Надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства» становить 479,5 млн. гривень.

Зазначена сума розподілена наступним чином:

293,1 млн. гривень для надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства;

186,4 млн. гривень для надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального

розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, і не потребує розгляду уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців.

Проект постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності і не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті постанови відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту постанови не проводились.

Для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи проект постанови буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта матиме позитивний вплив щодо підвищення прозорості й відповідності грантових програм європейським вимогам, унеможливлення доступу до фінансування особам, які перебувають під санкціями; посилення контролю за використанням бюджетних коштів.

Крім того, реалізація проекту постанови матиме позитивний вплив на створення та розвиток бізнесу, зокрема, для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, а також для створення або розвитку тепличного господарства.

Реалізація положень, затверджених постановою, сприятиме розвитку регіонів, створенню додаткових робочих місць та матиме позитивний вплив на ринкове середовище, забезпеченню прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави.

Вплив реалізації акта на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
------------------------	---	------------------------------

Отримувачі грантів	Позитивний	Розширення можливостей отримання фінансування для створення/ведення бізнесу шляхом отримання грантової підтримки.
Держава	Позитивний	Запровадження нових положень з метою удосконалення контролю ефективного використання бюджетних коштів.

Міністр економіки, довкілля
та сільського господарства України

Олексій СОБОЛЕВ

_____ 2026 р.